

Možnosť poukázania 2 % dane z príjmov

Dane. Pri vyslovení tohto slova sa väčšine ľudí zježia chlpy po tele a vytvorí sa nejedna vráska na čele. Na čo vlastne dane slúžia? Dane sú hlavným príjmom pre štát a vytvárajú väčšinu štátneho rozpočtu, z ktorého sa ďalej rozdeľujú peniaze do rôznych rezortov, aby pokryli štátne výdavky. Štát vydáva peniaze zo štátneho rozpočtu napríklad na zdravotníctvo, armádu či školstvo a vzdelávanie. Mnohí z nás si ani neuvedomujeme aké sú dane dôležité pre chod štátu. A prečo je to tak?

Málo koho zaujíma kam ich peniaze v rámci daní putujú a kde nakoniec skončia. Ľudia sa väčšinou potom len sťažujú, že štát napríklad nedá viac peňazí na šport, kultúru či iné oblasti ich života. Nevedia o tom, že môžu z časti rozhodnúť, kam ich peniaze poputujú. Nikto z nás nechce platiť dane, ale musí. Každý z nás potrebuje učiteľa, lekára, policajta, preto dane platiť musíme. S tým nič neurobíme. Čo však urobiť môžeme je rozhodnúť, kam poputujú 2 % z našich daní.

V tejto práci sme sa zaoberali, ako už aj názov napovedá, daňami. Konkrétne sme sa zaoberali 2 % z našich daní, ktoré každý z nás môže odovzdať ľubovoľnej organizácii. **Naším cieľom bolo spropagovanie tejto možnosti odovzdania 2 % z našich daní konkrétnej právnickej osobe či neziskovým organizáciám.** Veľa ľudí ani o tejto možnosti nevie a ešte viac ju jednoducho ignoruje. Taktiež však je na Slovensku veľa rodín, ktorých deti navštevujú rôzne záujmové krúžky. Ide väčšinou o športovo zamerané krúžky ako je futbal, hokej, basketbal, volejbal či tanec, ale samozrejme aj veľa iných. Často som sa stretol s tým, že daný športový klub alebo záujmový útvar nemá dostatok financií na zlepšenie služieb, ktoré poskytujú deťom. Rodičia sú z toho sklamaní, no investovať „zo svojho“ do toho nechcú. Je tu však možnosť ako pomôcť takýmto organizáciám, a to prostredníctvom 2 % z daní, ktoré môže každý z nás odovzdať takejto organizácii. Stačí vyplniť len malé okienko v spodnej časti tlačiva daňového priznania. O aké 2 % dane ide? Ide o 2 % z celkovej dane, ktorú musí štátu odvieť každá fyzická osoba (ďalej len FO) a právnická osoba (ďalej len PO), ktorá vykáže základ dane. Myslím si, že osobne je to výborný spôsob ako pomôcť danej organizácii, pretože tie 2 % dane by sme inak museli tak či onak odovzdať štátu.

Komu vlastne môžeme poukázať 2 % zo svojej dane z príjmov?

Podiel zaplatenej dane možno poskytnúť prijímateľovi, ktorým je

- a) občianske združenie,
- b) nadácia,
- c) neinvestičný fond,
- d) nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby,
- e) účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti,
- f) organizácia s medzinárodným prvkom,

- g) Slovenský Červený kríž,
- h) subjekty výskumu a vývoja,
- i) Fond rozvoja odborného vzdelávania a prípravy.

Podiel zaplatenej dane možno poskytnúť prijímateľovi a použiť len na účely, ktoré sú predmetom jeho činnosti, ak predmetom jeho činnosti sú

- a.) ochrana a podpora zdravia; prevencia, liečba, resocializácia drogovu závislých
- b.) zdravotníctva a sociálnych služieb,
- c.) podpora a rozvoj telesnej kultúry,
- d.) poskytovanie sociálnej pomoci,
- e.) zachovanie kultúrnych hodnôt,
- f.) podpora vzdelávania,
- g.) ochrana ľudských práv,
- h.) ochrana a tvorba životného prostredia,
- i.) veda a výskum,
- j.) organizovanie a sprostredkovanie dobrovoľníckej činnosti
- k.) protidrogový fond

Má to vlastne význam?

Ľudia aj vedia o tejto možnosti, ale ju až v takej miere nevyužívajú. Neuvedomujú si, akú silu má možnosť poukázania 2 % z ich daní konkrétnemu prijímateľovi. Sami sme však chceli zistiť, či sa to naozaj oplatí a či to má prínos. Spravili sme vlastný malý pokus na školskej telocvični. Zistili sme, že telocvičňa má rozmery 300 m² a je v nej potrebné urobiť komplexnú rekonštrukciu podlahy. Rekonštrukcia by stála podľa našich odhadov niečo cez 16 500,- €. Keďže škola nemá dostatok financií na to, aby dala opraviť podlahu, my ponúkame, ako to vyriešiť. Školu navštevuje približne 950 žiakov. Keby každý z nich poprosil aspoň jedného zo svojich rodičov, aby poukázali 2 % zo svojich daní práve našej škole za účelom rekonštrukcie, vyšlo by nám to takto:

Priemerná mesačná mzda v Banskobystrickom kraji za 1. štvrťrok 2013 dosiahla hodnotu 673,- € (podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky)

To znamená, že daň z príjmov predstavuje 50,51 €. 2 % z tejto sumy je 1,01 €. Ročne to teda predstavuje 12,12 €

Ak by teda aspoň jeden z rodičov z 1/2 všetkých žiakov školy odovzdali túto sumu škole, na danú rekonštrukciu by sa za rok vyzbierali peniaze v hodnote 5 757,- €

Výpočet: $1,01 \times 12 = 12,12$ €/za rok na osobu

$12,12 \times 475 = 5\,757,-$ €

Čo sme týmto pokusom zistili? Peniaze potrebné na rekonštrukciu podlahy v telocvični by sa dali vyzbierať pomocou 2 % daní, ktoré môžu ľudia poukázať ľubovoľnej organizácii aj v prípade, že by len 1/2 rodičov všetkých detí navštevujúcich školu pri priemernej mzde 673,-

€ poukázalo 2 % svojich daní škole a zvyšných 17 % odovzdali štátu podľa zákona. Napriek tomu, že by peniaze poukázala len 1/2 rodičov, škola by dostala vysokú čiastku peňazí. V priebehu troch rokov sú ľudia schopní sa vyzbierať na rekonštrukciu. V prípade finančnej pomoci od školy či mesta by to nemuselo trvať ani tri roky. Zistili sme, že takáto možnosť poukazovania je veľmi dobrá vec, ktorá pomôže ostatným a tým zároveň aj nám samým. Je to predsa super, keď za dva tri roky sa dá zozbierať toľko peňazí potrebných na rekonštrukciu, ako by škola sama nenazbierala ani za 5 či viac rokov. Niektorým sa to môže zdať ako dlhý proces získavania potrebných finančných prostriedkov, ale po rekonštrukcií by telocvična mohla svoju úlohu plnohodnotne plniť ďalšie nasledujúce roky. To znamená že ide o dlhodobu perspektívnu investíciu. Dane predsa musíme platiť a toto je skvelý spôsob ako ich využiť.

Tieto štatistiky zaznamenávajú postupný rast, ale aj pokles poukazovania 2 % daní od jej vzniku v roku 2002 až po rok 2011.

Rok	Celková suma	Zmena
2002*	3 381 863 €	
2003*	3 221 992 €	-4,73%
2004	28 054 604 €	770,72%
2005	30 896 237 €	10,13%
2006	37 342 140 €	20,86%
2007	42 125 093 €	12,81%
2008	49 180 451 €	16,75%
2009	55 180 237 €	12,20%
2010	44 146 478 €	-20,00%
2011	41 971 733 €	-4,93%
Spolu	335 500 828 €	

* V rokoch 2002 a 2003 mohli poukázať len FO. Od roku 2004 existuje táto možnosť aj pre PO.

Význam poukázania podielu zaplatenej dane na konkrétny účel.

Zistili sme, že na Slovensku je stále vysoký potencional informovania ľudí o možnosti poukázania 2 % dane z príjmov. Do roku 2009 pozorujeme nárast, no od toho roku začali počty poukázaní klesať a domnievame sa, že táto tendencia bude stále pokračovať. Znepokojuje nás to, pretože využitie tejto možnosti je skvelý spôsob ako pomôcť mimovládny organizáciám zlepšiť poskytovanie ich služieb. Ďalším faktom je, že od roku 2010 nastáva „utlmovanie“ 2 % právnických osôb, postupne bude klesať poukazované % až na 0,5 % v roku 2020 %.

Význam a výhody poukázania časti daní vo všeobecnom hľadisku:

- 2 % z dane sa postupne stali významným a často najväčším zdrojom financovania verejnoprospešných aktivít MVO (mimovládnej organizácií)
- Pravidelný zdroj financií – chodia každoročne, načas, drvivá väčšina financií prichádza na účty MVO v júni a júli. To znamená že keď ich niekto niekomu poukáže, naozaj ich dostane a „nestratia sa“ ako je to vo zvyku s peniazmi, ktoré končia v štátnom rozpočte
- Nezdaňovaný – príjem z 2 % nie je predmetom dane z príjmov
- Reálny zdroj financií – ide o reálne financie na účte (nie napríklad ako pri daroch o „staré“ počítače, papier, poskytnuté služby,...)
- Vytváranie vzťahu s okolím – MVO v záujme získania financií z 2 % musia komunikovať s okolím, prezentovať činnosť, výsledky
- Rastúca konkurencia medzi MVO – tlak na zlepšovanie kvality MVO
- „Ľahko“ získateľný – splniť podmienky na prijímanie 2 % je jednoduché, získaná suma záleží len na šikovnosti MVO

Posledný bod z vyššie uvedených nás najviac zaujíma, pretože ďalším cieľom prezentácie je propagácia tejto možnosti. Ako je vyššie spomenuté je to „ľahko“ získateľný zdroj financií, to znamená, že MVO stačí, aby bola viacej známa a ľudia jej tým pádom odovzdali svoje 2 % daní. Samozrejme to závisí aj od samotnej kvality MVO, ale s tým jej my už nepomôžeme. S čím MVO pomôcť však môžeme je ich propagácia.

Propagácia

Rozhodli sme sa pre spropagovanie tejto možnosti. Dane nie sú len záležitosťou dospelých ľudí, firiem či organizácií, ale aj každého mladého človeka po ukončení strednej či vysokej školy, rozhodli sme sa „zaútočiť“ na všetky vekové kategórie, a to hneď rôznymi spôsobmi. Organizácie, ktorým je možné tieto peniaze poukázať zväčša nemajú zvyšné peniaze na viac, aby si mohli dovoliť ešte aj vysoké náklady na reklamu. Môže to mať však aj opačný efekt.

V prípade že by míňali veľa peňazí na reklamu ľudia by si mohli myslieť, že táto organizácia má dosť peňazí (keďže si dovoľia mať reklamu) a preto im svoje 2 % nepošlú. Preto im chceme pomôcť my.

Ako informovať ľudí o možnosti poukázania 2% z dane?

Veková kategória:

I. Mladí ľudia (do 30 rokov)

Do tejto kategórie spadajú prevažne mladí ľudia či práve bývalí študenti stredných a vysokých škôl. Takýto ľudia síce z pravidla nemajú ešte pevné zamestnanie, no väčšina minimálne brigáduje. Ich zárobky sú väčšinou nižšie ako je to u dlhodobo pracujúcich či podnikateľov, neznamená to však, že daniam sa vyhnú. Aj pre nich je tu možnosť odovzdania 2 % z daní, i keď pôjde len o nízku sumu, aj tá vie vo väčšej miere dostatočne pomôcť. Táto veková kategória je najaktívnejšia mimo pracovných činností. Ide väčšinou o rôzne športové záujmové aktivity, na ktoré, čo na Slovensku nie je nič neznáme, prevádzkovania sa manažérom len ťažko hľadajú peniaze na viac, ako je potrebné na prevádzku. Rozhodli sme sa, že pre túto vekovú kategóriu by mohla byť zaujímavá propagácia formou reklamy (stránky na sociálnej sieti Facebook), plagátu v škole a článkami na internete.

A. Stránka na Facebook-u

Ľudia by tak získali prehľad o rôznych organizáciách po celom Slovensku, ktorým by tak mohli pomôcť.

B. Plagát v škole

Plagáty by boli vyvesené na informačných tabuliach po všetkých stredných a vysokých školách. Keďže je dosť žiakov, ktorí skončia už štúdium na strednej škole a následne pôjdu pracovať, bolo by dobré keby o tejto možnosti vedeli čím skôr a takýto plagát je dobrou príležitosťou.

C. Články na internete

Na internete je mnoho spravodajských stránok, ktoré majú sekciu „ekonomika“. Na rôznych stránkach by sa mohli zverejňovať aspoň raz mesačne články o tejto možnosti. Mohli by to byť len krátke, ale zato výstižné články aby to čitateľov zaujalo, ale neodradilo od čítania „nudných ekonomických vecí“. Mohli by tam byť nejaké užitočné rady a návody ako správne vyplniť daňové priznanie a iné.

I. Dospelí (od 30 do 50 rokov)

Pre túto vekovú kategóriu môže byť najzaujímavejší spôsob propagácie prostredníctvom e-mailom.

**Poukážte vaše 2%
dane z príjmov**
a pomôžte zlepšiť
kvalitu neziskových organizácií

KOMU?
Podiel zaplatenej dane možno poskytnúť prijímateľovi, ktorým je

- občianske združenie,
- nadácia,
- neinvestičný fond,
- nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby,
- účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti,
- organizácia s medzinárodným prvkom,
- Slovenský červený kríž,
- subjekty výskumu a vývoja,
- fond rozvoja odborného vzdelávania a prípravy.

AKO?
V prípade že zarábaš a odvádzaš daň z príjmov, máš túto možnosť. Stačí vyplniť sumu a údaje o prijímateľovi v daňovom priznaní.

NA AKÚ ČINNOSŤ?
Podiel zaplatenej dane možno poskytnúť prijímateľovi a použiť len na účely, ktoré sú predmetom jeho činnosti, ak predmetom jeho činnosti sú

- ochrana a podpora zdravia; prevencia, liečba, resocializácia drogovo závislých,
- zdravotníctva a sociálnych služieb,
- podpora a rozvoj telesnej kultúry,
- poskytovanie sociálnej pomoci,
- zachovanie kultúrnych hodnôt,
- podpora vzdelávania,
- ochrana ľudských práv,
- ochrana a tvorba životného prostredia,
- veda a výskum,
- organizovanie a sprostredkovanie dobrovoľníckej činnosti
- prácietrogový fond

Potrebuješ poradiť?
Sme tu pre teba aj na FB
FB/poukáž2%danezpríjmov

Návrh plagátu

Pracujúci ľudia v strednom veku sú často obklopení „papierovačkami“, čo znamená aj častý prístup na e-maily či už v práci, či už v domácom prostredí. E-mail by mohol byť zaujímavý spôsob ako to rozšíriť medzi túto vekovú kategóriu.

I. Starší ľudia (od 51 do 62 rokov)

Starší ľudia majú niekedy po krk televízie a hlavne modernej techniky. Stále preferujú noviny ako za ich čias, keď iným spôsobom ako novinami sa človek nič nového nedozvedel. A preto sme sa aj my rozhodli zamerať na takúto vekovú kategóriu hlavne formou článkov v rôznych novinách. Ide však o finančne nákladnú reklamu, a preto to budeme len odporúčať organizáciám, aby takúto formu skúsili využiť. V období pred odovzdávaním daňových priznaní to môže byť efektívny spôsob. V prípade že by si organizácia zadala reklamu do regionálnych novín, každý občan či rodina by dostala tieto noviny aj s reklamou.

Lukáš Marceľ 4.A